

วิกฤติภาคเกษตรไทย

อนันต์ ดาโสดม

นายกสมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย

23 กุมภาพันธ์ 2559

ตั้งแต่คณะ คสช. ได้เข้ามาบริหารประเทศ หลังจากการเข้ายึดอำนาจ โดยการปฏิวัติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ผมเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ ได้ให้การสนับสนุน คสช. และรัฐบาลที่ได้มีการแต่งตั้งโดย คสช. ในการเข้ามาบริหารประเทศ ซึ่งในระยะเกือบ 2 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลสามารถแก้ปัญหาที่เป็นวิกฤติของประเทศก่อนหน้านี้ที่จะมีการยึดอำนาจได้มากมายหลายประการ โดยเฉพาะการแก้ปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน บ้านเมืองกลับเข้าสู่ความสงบเรียบร้อย ปราศจากการเดินขบวนหรือการปะทะกันจากความขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายการเมืองต่างๆ การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาทางด้านการบิน ปัญหาด้านการประมง และปัญหาอื่นๆ อีกมากมายที่หมักหมมมาช้านาน

แต่สิ่งหนึ่งที่รัฐบาลในยุคของ คสช. ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เพราะเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ที่มีฐานะยากจน ต้องการศึกษา ด้วยโอกาส มีชีวิตอยู่ในชนบท ต้องทำงานอยู่ท่ามกลางความยากลำบาก ซึ่งก็คือ พี่น้อง เกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน ซึ่งนับว่าเป็นโชคที่ไม่ดีของภาค การเกษตรในยุค คสช. เพราะประสบทั้งปัญหาราคาพืชผลเศรษฐกิจหลัก ตกต่ำพร้อมๆ กันเกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นข้าว ยางพารา มันลำปะหลัง อ้อย ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ และวิกฤติความแห้งแล้ง ปัญหา การขาดแคลนน้ำที่จะใช้ในการเพาะปลูก มีผลกระทบต่อการผลิตต่อ ไร่อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในวงการเกษตรไทย เท่าที่ผมเคยมี ประสบการณ์ทำงานในภาคเกษตรมากกว่า 40 ปี

แต่อย่างไรก็ตาม วิกฤติที่เกิดจากเศรษฐกิจโลกที่มี
ปัญหากระทบต่อราคาสินค้าเกษตรหลักๆ ของประเทศไทย
ที่พึ่งพาการส่งออกถึง 70% บวกกับปัญหาอันเกิดจากภัย
ธรรมชาติ เป็นปัญหาที่ยากต่อการควบคุม เพราะเกิดขึ้นกับ
ประเทศต่างๆ ทั่วโลก แต่หากนโยบายของรัฐบาลที่กำหนด
ผลิตผลจะยิ่งกระหน่ำซ้ำเติมให้ภาคการเกษตรตกอยู่ใน
สภาพวิกฤติยิ่งขึ้น รัฐบาลจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อความ
ผลิตผลจากนโยบายดังกล่าว

ผมกำลังจะพูดถึงนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 โดยพลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งปัจจุบันเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการร่วมจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรเป็นรายพืชเศรษฐกิจ 4 สินค้า โดยเพิ่มพื้นที่ปลูกอ้อยจากเดิมมีพื้นที่เพาะปลูกอยู่ที่ 10 ล้านไร่ มีผลผลิตมากกว่า 100 ล้านตัน เป็น 16 ล้านไร่ และเพิ่มปริมาณผลผลิตกว่า 180 ล้านตัน พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจาก 8 ล้านไร่ เป็น 8.5 ล้านไร่, เพิ่มพื้นที่ปลูกข้าวโพด จาก 7 ล้านไร่ เป็น 7.4 ล้านไร่ และเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จาก 4.5 ล้านไร่ เป็น 7.5 ล้านไร่ ซึ่งผมได้เคยเขียนบทความเรื่อง “กระทรวงพาณิชย์ : กำลังปฏิรูปโครงสร้างการผลิตการเกษตร” เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2557 คัดค้านนโยบายนี้มาแล้ว

ผมเชื่อว่า การเพิ่มพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจทั้ง 4 พืชดังกล่าว ต้องเกิดจากการผลักดันของภาคเอกชน จากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสมาชิกที่ประกอบด้วยเจ้าของโรงงานน้ำตาลอ้อย โรงงานอาหารสัตว์ เจ้าของลานมันและโรงงานมันเส้น แป้งมันสำปะหลัง โรงงานสกัดและกลั่นน้ำมันปาล์ม ซึ่งต้องการให้มีวัตถุดิบเยอะและราคาถูก

เมื่อ พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ท่านก็ได้ผลักดันนโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง และทำได้ง่ายยิ่งขึ้น เพราะกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานปฏิบัติที่จะขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ

การที่คณะอนุกรรมการดังกล่าว ได้เสนอนโยบายให้เพิ่มพื้นที่การเพาะปลูก แต่ไม่ได้พูดถึงราคา นับว่าเป็นข้อเสนอที่ก่อให้เกิดนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อนักธุรกิจเหล่านี้ทั้งสิ้น คือได้วัตถุดิบที่มีราคาถูก แต่เกษตรกรเป็นผู้รับเคราะห์จากการที่ราคาสินค้าเหล่านี้ตกต่ำ เช่นในปัจจุบัน ราคามันสำปะหลังที่กำลังขูดออกสู่ท้องตลาด กิโลกรัมละ 1.70 - 1.90 บาท ราคาอ้อยตันละ 808 บาท ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กิโลกรัมละ 7 - 8 บาท ส่วนราคาปาล์มน้ำมัน ผลปาล์มดิบอยู่ที่กิโลกรัมละประมาณ 4 บาท โดยเฉพาะมันสำปะหลังและอ้อย เป็นราคาที่กล่าวได้ว่าต่ำสุดในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก็ต่ำกว่าในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ก็คือผลพวงที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาลที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการร่วมจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรเป็นรายพืชเศรษฐกิจ 4 สินค้า

นอกจากการขยายพื้นที่การเพาะปลูกสินค้าเกษตรทั้ง 4 ชนิด ซึ่งเดิมก็ผลิตเกินความต้องการของการบริโภคภายในประเทศอยู่แล้ว ที่เหลือที่ต้องส่งออกก็ยังเจอปัญหาราคาที่ตกต่ำ ยังไม่พอรัฐบาลยังปล่อยให้มีการนำเข้ามันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย น้ำมันปาล์มจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งที่ถูกกฎหมายและลักลอบโดยผิดกฎหมาย เป็นการซ้ำเติมเกษตรกรไทย จากการปล่อยให้ปะละเลยของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ท่านรัฐมนตรี ควรจะต้องทบทวนนโยบายการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกพืชทั้ง 4 ชนิด ท่านต้องหยุดทำร้ายเกษตรกรเพื่อผลประโยชน์ของนายทุนเหล่านี้ และบางคนก็ยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลอีก ท่านทราบหรือไม่ว่า โรงงานน้ำตาลบางแห่งหยุดรับซื้ออ้อย โรงงานอาหารสัตว์หยุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลานมันและโรงงานมันเส้น หยุดรับซื้อมันสำปะหลัง เพื่อรอราคาให้ต่ำลงที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วจึงจะเปิดการรับซื้อ ซึ่งเมื่อถึงตอนนั้นชาวไร่อ้อย ชาวไร่มันสำปะหลัง ชาวไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม่มีทางเลือกต้องยอมขาย ไม่ว่าจะได้ราคาต่ำแค่ไหนก็ยอม

Single Command และการบูรณาการ ที่นำทีมข้าราชการระดับสูงลง
ในพื้นที่ ไปชี้แจงหรือรับฟังความเห็นของเกษตรกร โดยให้หน่วยงานใน
พื้นที่เกณฑ์เกษตรกรมาร่วมงาน ท่านรัฐมนตรี น่าจะนำทีมของท่านเดินทางไป
ไปอย่างเจียบๆ ดูการรับซื้อวัตถุดิบของเกษตรกรที่โรงงานน้ำตาล โรงงาน
อาหารสัตว์ ลานมันและ โรงงานมันเส้นบ้าง ท่านจะได้ทราบข้อเท็จจริงว่า
ขณะนี้กลุ่มชาวไร่ที่ปลูกพืชทั้ง 3 ชนิดนี้ ต้องเดือดร้อนกันแค่ไหน โรงงาน
เหล่านี้เอาเปรียบพี่น้องเกษตรกรเหล่านี้อย่างไร ท่านอย่าฟังแต่รายงานของ
เจ้าหน้าที่ หรือทีมบูรณาการของท่านเพียงฝ่ายเดียว

*****